



# Sportakkoord II: het fundament voor een goede samenwerking tussen sportsector en overheid.

## Op naar dagelijks sportplezier!

### In deze notitie

- Het vertrekpunt: de Sportagenda 2032
- Sportakkoord II in het kort
- Uitvoering van Sportakkoord II
- Sportbonden en Sportakkoord II
- Financiering

## Woord vooraf

Het voornemen bestaat om in december 2022 het Sportakkoord II te tekenen. Een akkoord op hoofdlijnen tussen de sportsector, de Rijksoverheid en lokale overheden over de inhoud en financiering van het sportbeleid voor de huidige kabinetsperiode.

Voor de vereniging NOC\*NSF is het sluiten van het Sportakkoord II een belangrijk middel om onze gezamenlijke ambities te behalen, zoals geformuleerd in de Sportagenda 2032. Sportakkoord II, als fundament voor samenwerking met de genoemde partijen, gaat ons helpen in de uitvoering daarvan. Sportakkoord II biedt daarnaast een stevige financiële impuls om via lokale samenwerking de clubs toekomstbestendig te maken en de sportbonden te versterken. Dit zijn belangrijke voorwaarden om te zorgen dat in 2032 iedereen dagelijks sportplezier beleeft door zelf te sporten, samen te sporten of als vrijwilliger, professional en supporter, verrijkt door waardevolle topsport.

Het Sportakkoord II is een akkoord op hoofdlijnen, dat in de komende periode meer en nader uitgewerkt gaat worden. Het bestuur van NOC\*NSF vraagt mandaat aan haar leden, tijdens de Algemene Vergadering van 21 november 2022, om op 14 december 2022 tot ondertekening van Sportakkoord II over te gaan.

Het bestuur is zich er terdege van bewust dat Sportakkoord II nog niet klaar is. In de periode tussen het opstellen en versturen van deze notitie (begin november) en de Algemene Vergadering op 21 november wordt door de Sportakkoord-partners continu gewerkt aan de verdere ontwikkeling van het document. Tijdens de AV wordt een presentatie gegeven over de stand van zaken per half november. Het onderliggende document dient als achtergrond voor deze presentatie, net als de intensieve en frequente gesprekken met de bonden over de inhoud van het akkoord, die tijdens het proces worden gehouden.

Bezoekadres	Postadres	Telefoon	Email	Web
Papendallaan 60, Arnhem	Postbus 302, 6800 AH Arnhem	+31 (0)26 483 44 00	info@nocnsf.nl	nocnsf.nl



## Het vertrekpunt: de Sportagenda 2032

In 2032 beleeft iedereen in Nederland, in alle levensfasen en op alle ambitieniveaus, dagelijks sportplezier. Door zelf en samen te sporten, te excelleren in sport of sportief te bewegen, maar ook als vrijwilliger, professional en supporter in een sociaal veilige, gezonde en duurzame omgeving. Verrijkt door waardevolle topsport. Deze integrale ambitie vormt de basis van de Sportagenda 2032. Om deze ambitie te behalen streeft de vereniging NOC\*NSF (werkorganisatie en sportbonden) naar een effectieve samenwerking binnen en buiten de sector. Willen we van Nederland het sportiefste land maken in 2032, dan moeten we samenwerken. We willen en kunnen het simpelweg niet alleen.

Meer dan logische partners in die samenwerking zijn de Rijksoverheid en de gemeenten. De plannen en ambities van de Rijksoverheid en lokale overheden overlappen sterk met de ambities van NOC\*NSF en vice versa. Samen streven we naar een sterker Nederland, naar een Nederland waarin zoveel mogelijk mensen dagelijks genieten van (top)sport, door zelf en samen te sporten, te excelleren in sport of sportief te bewegen. En samen streven we naar een Nederlandse sportsector die klaar is voor de toekomst. De Sportagenda en Rijksambitie vormen de basis voor een integrale en gezamenlijke missie voor 2040:

*“Sport en bewegen maakt ons fysiek en mentaal gezond, creëert saamhorigheid, biedt mogelijkheden voor talentontwikkeling, maar is ook gewoon een prettige vrijetijdsbesteding.*

*Iedereen in Nederland heeft de kans zonder belemmering te sporten, te excelleren in sport of te bewegen en daar plezier aan te beleven. We inspireren zoveel mogelijk Nederlanders met de kracht van topsport en sport. Sportief bewegen is vanzelfsprekend voor iedereen die in Nederland woont.”*

Om deze missie te bereiken staan we voor een aantal uitdagingen:

- Het sportaanbod bij sportclubs is niet voldoende flexibel en passend (op zowel kwaliteit, veiligheid en toegankelijkheid);
- Er is een sterke uitstroom van 12- tot 18-jarigen bij sportclubs;
- Als volwassenen eenmaal zijn gestopt met sporten, komen zij moeilijk weer spreekwoordelijk “in beweging” en terug bij de sportclub;
- Sport en sportief bewegen zit te weinig in gedrag en routine van alle inwoners van Nederland;
- Als we als samenleving doorgaan op de huidige voet, is in 2040 één op de drie Nederlanders chronisch ziek;
- De ondersteuning van en dienstverlening aan de sportclub is erg versnipperd;
- De maatschappelijke waarde van (top)sport is nog te beperkt zichtbaar.

We kunnen deze uitdagingen alleen aanpakken als we significant anders denken, anders werken en intensiever samenwerken. Daarnaast moeten we de komende jaren een serieuze schaalprong maken in professionaliteit, toegankelijkheid, en veiligheid van de sector. Dit is essentieel om te zorgen dat in 2032 iedereen dagelijks sportplezier beleeft. Het Sportakkoord II als fundament voor goede samenwerking tussen sector en overheid (lokaal en nationaal) gaat ons – de vereniging



NOC\*NSF - hierbij de komende jaren helpen. Het is daarnaast een financiële impuls voor het behalen van onze eigen ambities.

## Sportakkoord II in het kort

In 2018 sloten de Rijksoverheid, Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) en NOC\*NSF het eerste Nationale Sportakkoord, Sportakkoord I. Sportsector en overheid legden hierin op hoofdlijnen de inhoud en financiering vast van het sportbeleid voor de huidige kabinetsperiode. Lokale sportakkoorden zorgden op gemeentelijk niveau voor genoeg betrokkenheid om de integrale ambities te realiseren. De kracht van sport komt immers grotendeels lokaal tot uiting.

Het eerste Sportakkoord heeft tot veel nieuwe samenwerkingen geleid; er werden 350 lokale sportakkoorden gesloten. In onder andere Dordrecht, Lingewaard, de Achterhoek, Bodegraven, Alphen en Amersfoort is te zien dat de lokale akkoorden door intensieve samenwerking tot sterkere clubs leiden. Zo zijn er meer betaalde banen bij sportclubs, is er professioneler kader en werken verenigingen samen bij maatschappelijke thema's. Er heeft in deze gemeenten een systeemverandering plaatsgevonden: het lokale sportakkoord heeft het lokale politieke sportbeleidsplan verrijkt. Voor de overige lokale akkoorden geldt dat er met name procesresultaten zijn behaald: er ontstaan lokale sportnetwerken.

Op het gebied van topsport hebben NOC\*NSF, VSG en het ministerie van VWS [het Coördinatie- en Informatiepunt Topsportevenementen \(CIT\)](#) opgericht en een website gelanceerd. Het doel is de maatschappelijke waarde van topsportevenementen zo groot mogelijk te maken. Daarnaast heeft Sportakkoord I voor het eerst geleid tot een gezamenlijk meerjarenplan van overheden en de sportsector om de top-teamsportcompetities in Nederland te versterken en de maatschappelijke waarde ervan te vergroten.

Op basis van onder meer deze resultaten, de potentie van het Sportakkoord en op advies van onafhankelijke derden, o.a. de Rekenkamer en [Mulier Instituut](#), is besloten om Sportakkoord I een vervolg te geven. In Sportakkoord II sluit naast de bestaande partners, ook het Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS) aan als strategisch partner.

### Sportakkoord II geeft invulling aan gezamenlijke missie

Om de gezamenlijke missie vorm te geven en te behalen wordt Sportakkoord II voor de komende vier jaar gesloten. Sportakkoord II is het fundament voor een goede samenwerking tussen sportsector en overheid. In het akkoord maken de partners concrete afspraken en ontwikkelen ze een doelgerichte samenwerking om de overkoepelende missie te behalen, inclusief een duidelijke rol- en taakverdeling. De gezamenlijke missie van de sportsector en overheden is vertaald naar drie doelstellingen\* van het Sportakkoord II. Het succesvol uitvoeren van Sportakkoord II leidt tot:

#### 1 Het fundament van de sport verder op orde.

- Professionele trainer-coaches, competente bestuurders en geïnspireerde vrijwilligers;
- Voldoende uitvoeringskracht bij sportbonden en sportclubs;
- Iedereen moet zich welkom voelen en zonder belemmering zijn of haar talenten kunnen ontwikkelen;



- Een veilige, eerlijke en schone (top)sportomgeving;
- Nieuwe stappen naar een toekomstbestendige en duurzame club-(ondersteunings)infrastructuur.

## 2 Een vergroot bereik van sport en bewegen

- Meer inwoners van Nederland bereiken met het sport- en beweegaanbod;
- Wegnemen van financiële, sociale en praktische drempels om meer gelijke kansen te creëren om aan sport te kunnen doen;
- Waar wenselijk stimuleren we specifieke doelgroepen om ook daadwerkelijkheid gebruik te maken van het sport- en beweegaanbod;
- Zoveel mogelijk Nederlanders inspireren met de kracht van (top)sport.

## 3 Meer zichtbare betekenis van (top)sport

- De komende jaren meer mensen inspireren en verleiden om te sporten en bewegen door samen te werken met andere sectoren dan de sportsector;
- (Top)sport als platform inzetten om de maatschappelijke waarde te vergroten en beter zichtbaar te maken.

\*In de periode tussen het opstellen en versturen van deze notitie (begin november) en de Algemene Vergadering op 21 november wordt continu gewerkt aan de verdere ontwikkeling van Sportakkoord II. Dat betekent dat bovenstaande doelstellingen in deze periode worden geconcretiseerd.

## Zes pijlers brengen focus aan

Bij de uitvoering van Sportakkoord II is ordenen en keuzes maken belangrijk. Als verdiepingsslag op de drie bovengenoemde doelstellingen van het akkoord worden daarom zes pijlers benoemd. Deze brengen focus aan op de onderwerpen waarmee de komende jaren het verschil wordt gemaakt in de sportsector:

- 1 Inclusief sporten en bewegen: streven naar toegankelijk sport- en beweegaanbod voor alle inwoners van Nederland;
- 2 Duurzame sportinfrastructuur: streven naar kwalitatieve en duurzame sportaccommodaties en een sportvriendelijke openbare ruimte;
- 3 Vitale sport- en beweegaanbieders: streven naar kwaliteit en continuïteit van sportclubs;
- 4 Sociaal veilig sporten (voorheen positieve sportcultuur): stimuleren en normering van een sociaal veilige en daarmee plezierige en positieve sportomgeving;
- 5 Jeugdsport (voorheen vaardig): de jeugd het vermogen bieden om vaardig te bewegen;
- 6 Topsport die inspireert: vergroten van de maatschappelijke waarde van topsport.

## Sportakkoord II verstevigt basis Sportakkoord I

Sportakkoord II is nadrukkelijk een continuering van Sportakkoord I. Het verstevigt de basis die in het eerste akkoord is gelegd. Het gaat om doorgaan met wat werkt, stoppen met hetgeen te weinig resultaat oplevert en toevoegen wat niet kan ontbreken.



Enkele accentverschuivingen ten opzichte van Sportakkoord I zijn:

- 1 Verbeteren van landelijke en lokale samenwerking;
- 2 Alle sportclubs, ongeacht rechtsvorm of formaat, kunnen gebruik maken van ondersteuning.
- 3 Vergroten van de effectiviteit van de uitvoering op basis van geleerde lessen;
- 4 Inzetten op het vergroten van de maatschappelijke waarde van (top)sport;
- 5 We identificeren 'hotspots': 30 gemeenten en honderden plekken waar de doelen en ambities van Sportakkoord II aantoonbaar worden waargemaakt;
- 6 Door deze representatieve plekken continu te volgen maken we de (succes)verhalen zichtbaar en kopieerbaar. In deze praktijk vinden we de bewijslast voor toekomstig beleid;
- 7 Sportbonden krijgen, naast bestaande financiering voor topsport, ook mogelijkheden om hun capaciteit te vergroten voor de uitvoering van de pijlers van Sportakkoord II.

## Uitvoering van Sportakkoord II

### NOC\*NSF verantwoordelijk voor toewerken naar toekomstbestendige sportinfrastructuur

Om de integrale missie en de drie doelstellingen van Sportakkoord II te realiseren is een vertaalslag gemaakt naar uitvoeringslijnen. Binnen de uitvoeringslijnen worden de gemaakte afspraken in de praktijk gebracht en worden inspanningen geleverd om de gestelde doelen te behalen.

- Toewerken naar een toekomstbestendige sportinfrastructuur, de verantwoordelijkheid van NOC\*NSF, sportbonden en POS op het gebied van sportparticipatie;
- Integriteit: de inspanningen van de sector op het gebied van integriteit;
- Topsport en evenementen;
- De lokale lijn, de uitvoeringslijn van gemeenten en VSG;
- De landelijke lijn, de uitvoeringslijn van VWS.

Zowel namens als met de leden van de vereniging NOC\*NSF en de POS worden verschillende inspanningen geleverd om een bijdrage te leveren aan de gestelde doelen en ambities. De kracht van Sportakkoord II zit in samenwerking, zowel landelijk als lokaal. Daarom wordt er vanuit iedere uitvoeringslijn intensief met elkaar samengewerkt en kennen de verschillende inspanningen veel samenhang en integraliteit.

Uitvoering	Verantwoordelijk	Inspanningen
Toekomstbestendige sportinfrastructuur	Vereniging NOC*NSF POS Sportaanbieders	<ul style="list-style-type: none"><li>• We versterken de sportbonden</li><li>• We activeren de sportclubs om mee te doen aan Sportakkoord II</li><li>• We zorgen voor de inzet en aansturing van de adviseur lokale sport</li><li>• Stimuleren en aanjagen van één loket voor sportgenerieke ondersteuning</li><li>• We ondersteunen alle clubs om meer toekomstbestendig en zelfredzaam te zijn</li></ul>



		<ul style="list-style-type: none"> <li>• We zetten in op inclusie, duurzame sportinfrastructuur, sociaal veilig en jeugdsport</li> <li>• We gaan op zoek naar 'hotspots': 30 gemeenten en 100 plekken waar de ambities van Sportakkoord II worden waargemaakt</li> </ul>
Integriteit	Vereniging NOC*NSF POS	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uitvoering geven aan de visie sport en integriteit</li> <li>• Het aanstellen van integriteitsmanagers en versterken van sportbonden voor een integere en veilige sport</li> <li>• De keten van signaal tot en met handhaving van de tuchtrechtelijke uitspraak verbeteren.</li> <li>• Aanjagen dat de basiseisen integriteit bij sportsportclubs op lokaal niveau (meer) op orde zijn</li> <li>• Verantwoord ontwikkelen en eervol presteren (blijvend) mogelijk maken binnen topsport- en opleidingsprogramma's.</li> </ul>
Topsport en evenementen	Vereniging NOC*NSF	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uitvoeren succesvolle topsport- en opleidingsprogramma's</li> <li>• Realiseren van passende (inkomens)voorzieningen voor topsporters</li> <li>• Zorgdragen voor voldoende competente trainers en coaches</li> <li>• Bijdragen aan een passende structuur van hoogwaardige topsport-trainingssaccommodaties</li> <li>• Versterken van topteamcompetities</li> <li>• Verwerven en organiseren van toegankelijke, aantrekkelijke en maatschappelijk verantwoorde topsportevenementen</li> <li>• Inzetten hoogwaardige kennis en expertise</li> </ul>
Lokaal uitvoeringsbudget en buurtsportcoaches	VSG	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Inzetten van uitvoeringsbudgetten voor uitvoering lokale sportakkoorden</li> <li>• Realiseren van één loket voor sportgenerieke ondersteuning</li> <li>• Positioneren van de adviseur lokale sport</li> <li>• Inzet buurtsportcoaches</li> <li>• Koppelen aan kansrijk rijksbeleid andere sectoren</li> </ul>



		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Stimuleren invoering basiseisen integriteit</li> <li>• Passende en gerichte aandacht voor talentontwikkeling, topsportclubs, topteamssportcompetities, topsportaccommodaties en topsportevenementen</li> </ul>
Flankerende financiering vanuit het Sportakkoord	VWS	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Regisseren Sportakkoord II</li> <li>• Monitoring van Sportakkoord II</li> <li>• Verbinding zoeken met andere ministeries/beleidsterreinen</li> <li>• Verkennen van wetgeving</li> <li>• Verzorgen aparte aanvullende landelijke programma's zoals Sportinnovator en MOOI</li> </ul>

## Sportbonden en Sportakkoord II

Sportakkoord II biedt sportbonden de kans om via samenwerking eigen streefdoelen (deels) te realiseren. Bijvoorbeeld voor ontwikkelthema's zoals kader, innovatie, topsport en accommodaties. Deelname aan Sportakkoord II helpt sportbonden bij het realiseren van hun regionale agenda of lokale sportspecifieke doelen en bij het implementeren van nieuw sportaanbod en het stimuleren van de eigen sport in de lokale akkoorden. Het biedt een mogelijkheid voor kwaliteitsverbetering en professionalisering van sportclubs en zorgt voor een warme verbinding met andere sectoren. Ook zijn er extra middelen beschikbaar, zodat de sportbond in staat wordt gesteld om de achterban te mobiliseren om mee te doen. Kortom, Sportakkoord II biedt een financiële impuls voor sportbonden om te professionaliseren, een schaaflap te maken en daarmee een bijdrage te leveren aan onze gezamenlijke ambitie om het sportiefste land ter wereld te worden.

Sportbonden hebben een belangrijke rol bij de uitvoering van Sportakkoord II. Bonden hebben namelijk bij uitstek de positie om Sportakkoord II relevant te maken voor hun achterban op lokaal niveau. De rol van de sportbond is daarbij verbindend en ondersteunend. De bond kan lokale samenwerking faciliteren en stimuleren en verbinding maken tussen sportclubs onderling en andere relevante partners. Daarnaast kan de bond van waarde zijn door voor sportclubs de vertaalslag te maken van strategisch niveau naar operationeel niveau. De sportbond inspireert en geeft richting aan sportclubs. De bond behartigt de belangen van hun sport, zet deze lokaal op de kaart en voert opleidings- en topsportprogramma's uit.

## Financiering

De sportsector heeft een sterk publiek-private financiering. Sporters zelf dragen het meest bij via contributies, deelnemersbijdragen en andere uitgaven, namelijk 6 miljard euro. Daarnaast investeren overheden ongeveer 2 miljard euro per jaar in sport (Rijksoverheid 0,5 miljard euro en



gemeenten 1,5 miljard euro). Sponsors investeren ongeveer 800 miljoen euro per jaar. Sportondernemers genereren een omzet van ongeveer 2 miljard euro per jaar. Sportverenigingen hebben een gezamenlijke begroting van 1 miljard euro, terwijl naar schatting voor 1,4 miljard euro aan vrijwilligerswerk wordt verzet. Sportbonden genereren gezamenlijk zo'n 300 miljoen euro per jaar aan inkomsten.

De partners van het Sportakkoord II kunnen het gros van deze geldstromen alleen indirect beïnvloeden. De opbrengsten van de NLO die NOC\*NSF verdeelt en de beschikbare middelen van de directie sport van VWS, zijn directer beïnvloedbaar.

Bij beide geldstromen is er met name sprake van de continuering van besteding. Denk hierbij aan de middelen die VWS besteedt aan topsport en evenementen en de basisfinanciering voor sportbonden (bestedingsplan). Het bedrag voor een toekomstbestendige sportinfrastructuur dat VWS de vorige periode beschikbaar stelde (ongeveer 8 miljoen euro per jaar), heeft het ministerie ook voor de periode 2023-2026 gereserveerd.

Naast doorlopende financiering worden vanuit de rijksoverheid en het bestedingsplan Sportakkoord II extra middelen beschikbaar gesteld voor een aantal specifieke onderwerpen. Dit zijn vanuit VWS onder meer voor integriteit in de sport en specifieke topsportthema's zoals topteamsportcompetities en toptrainingsaccommodaties.

Daarnaast heeft de minister het voornemen om uitvoering te geven aan de motie van Heerema om de sportbonden te versterken (5 miljoen euro extra). Om deze motie goed uit te kunnen voeren is echter meer tijd nodig. In de tussentijd kijken VWS en NOC\*NSF hoe de mogelijke extra middelen straks goed kunnen aansluiten bij de uitvoering van het Sportakkoord II en onze Sportagenda. Maar totdat de minister de Tweede Kamer hier formeel over informeert kan alles nog wijzigen. Tijdens de AV wordt hier nader op ingegaan.

Vanuit het bestedingsplan zijn er éénmalig extra middelen beschikbaar voor het algemeen functioneren van sportbonden en NOC\*NSF, de continuering van Nederland Sport, en ten behoeve van integriteit.

Tot slot komen er de komende jaren bedragen op lokaal niveau beschikbaar via andere rijksprogramma's, zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en School en Omgeving. De lokale sport kan een actieve rol krijgen in de uitvoering van delen van die programma's, waardoor de lokale financiering van de sport kan worden versterkt.